

Bereikbaarheid 'Preventie: maatwerk'

Astrid Mol, preventiecoördinator
 Adres: ELANN, Damsterdiep 191-E
 9713 EC GRONINGEN
 Tel: 050-3666440 (di, do, vr)
 Fax: 050-5342181
 E-mail: a.mol@elann.nl / www.elann.nl

Verzending nieuwsbrief + uitnodigingen nascholing

De nieuwsbrief voor praktijkassistenten wordt verstuurd naar het praktijkadres t.a.v. de assistente. Dit geldt ook voor de nascholingsuitnodigingen. Dit betekent dat, indien er meer dan één assistente werkzaam is, jullie elkaar moeten informeren! **Als je de nieuwsbrief (ook) digitaal wilt ontvangen, stuur dan een mailtje.**

Website ELANN

Alle nieuwsbrieven en andere informatie met betrekking tot preventie en nascholingen zijn terug te vinden op de website van ELANN onder *Producten en Diensten, Projecten / Preventie Maatwerk* en onder *Nascholingen*.

GRIEPCAMPAGNE

Bij deze nieuwsbrief ontvangen jullie separaat de "griepspecial 2009" met informatie over de reguliere campagne en de pandemische vaccinatie. De inhoud van de special is aangepast op de actuele situatie. Sommige zaken uit de reguliere campagne zijn bij ontvangst van deze nieuwsbrief al gepasseerd, andere zaken zijn nieuw of aangepast aan de actuele situatie. De griepspecial is op donderdag 15 oktober digitaal verstuurd naar alle gevestigde huisartsen. In deze nieuwsbrief worden deze onderwerpen dus niet verder behandeld.

BEVOLKINGSONDERZOEK BMHK

BMHK informatielijn GGD Fryslân

Bereikbaar via telefoon 058-2334364 (tussen 9.00-12.00 uur) of via e-mail: bmhk-info@ggdfryslan.nl.

Folders RIVM

In de folder "*onderzoek naar baarmoederhals-Kanker – wat u moet weten*" van het RIVM die met de uitnodiging meegestuurd wordt, staat dit jaar niet meer wanneer men (nog) niet hoeft mee te doen aan het onderzoek, namelijk:

- Als de baarmoeder inclusief de baarmoederhals is verwijderd;
- Als de vrouw zwanger is (en tot 6 maanden na de bevalling)
- Als in het afgelopen jaar al een uitstrijkje is gemaakt.

Hier zouden dus misverstanden over kunnen ontstaan. In 2010 past het RIVM de folder weer aan.

Opkomstcijfers 2008 BVO BMHK

In 2008 hebben 29.335 vrouwen in de provincie Friesland een eerste uitnodiging ontvangen. Het aantal daadwerkelijk uitgestreken vrouwen was 20.090. De gemiddelde opkomst in 2008 bedraagt 65,4%. Deze opkomst is hoger dan in 2007 (62,6%).

In de onderstaande tabellen staat de opkomst van vrouwen over de periode 1 januari 2008 tot en met 31 maart 2009. De ervaring leert inmiddels dat de opkomst op 31 maart alleen een momentopname is en binnen een half jaar met gemiddeld ruim 2% gestegen is en over een jaar met (ruim) 4%.

Leeftijdsgroep	Opkomst 2007 %	Opkomst 2008 %
60-jarigen	57,7	
55-jarigen	67,2	
50-jarigen	69,4	
45-jarigen	71,7	
40-jarigen	66,8	
35-jarigen	60,8	
30-jarigen	53,5	
Totaal	64,3	

Opkomst per gemeente	Opkomst 2007 %	Opkomst 2008 %
Achtkarspelen	65,7	66,6
Ameland	71,6	67,1
Boarnsterhim	63,1	67,8
Bolsward	70,5	64,6
Dantumadeel	70,5	67,6
Dongeradeel	64,3	67,6
Ferwerderadiel	61,6	65,8
Franekeradeel	65,5	64,9
Gaasterlân-Sleat	66,2	66,4
Harlingen	64,7	67,1
Heerenveen	63,7	65,2
het Bildt	62,5	64,5
Kollumerland	62,0	64,2
Leeuwarden	60,3	61,2
Leeuwarderadeel	71,9	72,4
Lemsterland	63,4	63,2
Littenseradiel	64,6	64,4
Menaldumadeel	70,5	70,6
Nijefurd	63,2	69,8
Ooststellingwerf	65,0	69,6
Opsterland	67,8	65,9
Schiermonnikoog	62,0	57,1
Skarsterlân	63,9	69,2
Smallingerland	66,5	67,3
Sneek	63,9	63,5
Terschelling	60,7	61,6
Tytsjerksteradiel	69,0	69,4
Vlieland	55,4	72
Weststellingwerf	66,8	69,5
Wûnseradiel	66,9	67,4
Wymbritseradiel	63,2	66

Nieuws van Pathologie Friesland

Het Laboratorium voor de Volksgezondheid in Friesland (LVF) is per 1 juli 2009 gesplitst in twee stichtingen: Pathologie Friesland en izore (centrum infectieziekten Friesland). Pathologie Friesland is bereikbaar via tel.: 058-2939393 of e-mail info@pathologiefriesland.nl. Kijk ook eens op www.pathologiefriesland.nl.

hrHPV-test op baarmoederhalsstrijkjes

In de richtlijn 'Screening Baarmoederhalskanker' van de Nederlandse Vereniging voor Pathologie is een belangrijke wijziging doorgevoerd. Deze wijziging hangt samen met de introductie van de hrHPV-test en is tot stand gekomen in overleg met het Nederlands Huisartsen Genootschap en de Nederlandse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie.

Wat betekent deze wijziging in de praktijk?

Is de uitslag van een routinestrijkje **Pap 2 of 3a geringe dysplasie**, dan wordt aangeraden om bij de herhalingsuitstrijk na zes maanden een hrHPV-test te laten verrichten. Op basis van de uitslag van de herhalingsuitstrijk en de hrHPV-test wordt het verdere beleid bepaald:

- Is de uitslag van de herhalingsuitstrijk Pap 1 en de hrHPV-test negatief, dan kan na 5 jaar het BVO worden herhaald; een herhalingsuitstrijk na 12 maanden is niet nodig.
- Is de uitslag van de herhalingsuitstrijk Pap 1 en de hrHPV-test positief, dan moet na 12 maanden weer een uitstrijkje worden gemaakt.
- Is de uitslag van de herhalingsuitstrijk Pap 2 of 3a geringe dysplasie en de hrHPV-test negatief, dan moet na 12 maanden weer een uitstrijkje worden gemaakt; verwijzing naar de gynaecoloog is niet nodig.
- Is de uitslag van de herhalingsuitstrijk Pap 2 of 3a geringe dysplasie en de hrHPV-test positief, dan is verwijzing naar de gynaecoloog nodig.

Het volledige overzicht van uitslagen en herhaaladviezen is verwerkt in het stroomdiagram op de achterzijde van deze nieuwsbrief.

Herhaaladvies

Het laboratorium voorziet de uitslag van de uitstrijkjes en de hrHPV-test altijd van een herhaaladvies. De wijziging in de richtlijn zal vermoedelijk leiden tot minder verwijzingen naar de gynaecoloog en bijdragen tot een effectievere opsporing van premaligne afwijkingen van de cervix. Alle praktijken zijn inmiddels uitvoerig geïnformeerd en hebben de benodigde materialen zoals potjes, cervex-brushes en verzendmateriaal in huis. Voor een hrHPV-test wordt gebruik gemaakt van de dunnelaagcytologie.

Vergoeding

Alle herhalingsuitstrijkjes worden gemaakt op medische indicatie. De hrHPV-test valt dan ook niet onder de vergoeding van het bevolkingonderzoek. Sinds korte tijd vergoedt de zorgverzekeraar de hrHPV-test, maar dit kan ten koste gaan van het eigen risico (€ 155). Wijs de vrouw daar nadrukkelijk op om verrassingen te voorkomen. De hrHPV-test mag alleen worden uitgevoerd in overleg met en met toestemming van de vrouw.

Veelgestelde vragen:

Wat betekent hrHPV

hrHPV staat voor hoog risico Humaan Papilloma Virus

Op welk materiaal wordt de hrHPV-test gedaan?

De hrHPV-test wordt gedaan op het restmateriaal van de herhaaluitstrijk die reeds opgestuurd is; u hoeft dus verder niets te ondernemen.

Wanneer is de uitslag bekend?

U ontvangt eerst een voorlopige uitslag van het uitstrijkje met de vermelding 'geen advies'. Na ongeveer 4 tot 6 weken is de uitslag van de hrHPV-test bekend en wordt u een definitieve uitslag toegezonden voorzien van een advies (Zie uitleg hierboven)

Kan op een BVO-uitstrijkje ook een hrHPV-test worden gedaan?

Ja, dat kan. De hrHPV-test wordt echter niet vergoed door de zorgverzekeraar, dus de kosten zijn voor de vrouw.

Waar kan ik informatie vinden over de test?

Op de website van Pathologie Friesland vindt u meer informatie: www.LVF.nl

Mochten er nog vragen zijn over de hrHPV-test, neem dan gerust contact op met de teammanager van de afdeling Cytologie: 058-2939393.

Inenting en bevolkingsonderzoek

De vaccinaties beschermen niet volledig tegen baarmoederhalskanker. Daarom blijft het bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker, 'het uitstrijkje', ook voor gevaccineerden belangrijk. De combinatie van het uitstrijkje en vaccinatie is de beste manier om

baarmoederhalskanker tegen te gaan. Actuele informatie over HPV en vaccinatie is te vinden op de website van het RPV, www.rpv.nl en op die van het RIVM: www.rivm.nl/hpv.

Dunnelaag cytologie

Het gaat goed met de dunnelaag cytologie (DLC). Inmiddels is iedereen eraan gewend dat de koerier langskomt en het materiaal voor de pathologie meeneemt. Toch is het voor ons belangrijk dat er contact met het laboratorium wordt opgenomen als er vragen of verbeterpunten zijn t.a.v. de DLC of andere zaken die het laboratorium betreffen.

Een aantal punten van aandacht:

- *Draai het dekseltje niet te vast op het potje.*
Het is belangrijk om het dekseltje niet verder dan de zwarte markering, die op de dop en het potje is aangebracht, aan te draaien. Wij moeten anders alles weer losdraaien voordat het materiaal verwerkt kan worden.
- *Plak geen stickers op het potje.*
Als er stickers op het potje zijn geplakt, kan de inhoud niet 'gelezen' worden en loopt de machine vast.
- *Stop niet meer dan 3 potjes in de rode envelop.*
- *Geef de envelop goed gesloten aan de koerier mee.*
- *Laat geen brushes in het potje achter.* Als er brushes in het potje zitten, loopt de machine vast.
- *Schrijf niet met stift op het etiket van het potje.*
Stift vlekt nogal eens, waardoor de gegevens op het etiket onleesbaar worden. Gebruik a.u.b. een potlood.

Fusie screeningsorganisaties borstkanker en baarmoederhalskanker

De drie screeningsorganisaties voor baarmoederhalskanker (BCNN, SPGG en SBPGF) en de screeningsorganisatie voor borstkanker (BBNN) in Noord Nederland gaan fuseren. Op 1 januari 2010 ontstaat hierdoor een nieuwe organisatie:

Bevolkingsonderzoek Noord.

Deze organisatie wordt verantwoordelijk voor het bevolkingsonderzoek naar borstkanker en baarmoederhalskanker, en toekomstige nieuwe vormen van kankerscreening in de provincies Groningen, Friesland en Drenthe.

Voor de cliënt verandert er niets, de onderzoeken zelf worden op dezelfde manier en in dezelfde locaties uitgevoerd. De nieuwe organisatie gaat zelf alle uitnodigingen en uitbetalingen verzorgen.

Ook elders in het land wordt gefuseerd, zodat volgend jaar vijf regionale organisaties garant staan voor kwalitatief hoogstaande kankerscreening die aangeboden wordt in het kader van het Nationaal Programma Bevolkingsonderzoek. Belanghebbenden zullen binnenkort nader geïnformeerd worden door de screeningsorganisaties.

Verdiepingscursus cervixuitstrijkje

Als vervolg op de basiscursus "Het maken van een cervixuitstrijkje", hebben we een verdiepingscursus georganiseerd. Deze cursus is bedoeld voor praktijkassistenten die al uitstrijkjes maken in de praktijk.

De volgende onderwerpen komen o.a. aan de orde:

- Afwijkende portio's
- Afwijkende uitslag en vervolgtraject
- HPV
- Verband SOA's – afwijkingen
- techniek van het uitstrijken en emoties bij de vrouw. Bejegening staat centraal.
- interactie tussen de huisartsenpraktijk en het laboratorium.
- mogelijkheid om in groepjes te oefenen op fantomen.

De eerste cursus op 3 november is **vol**.

Wij hopen in december nog een of twee avonden te kunnen organiseren.

Heb je belangstelling om deze cursus te volgen, laat dit dan weten aan Karen Diephuis, cursuscoördinator, via e-mail k.diephuis@elann.nl of telefonisch 050-3666442.

Aanpassing HPV-vaccinatie- programma

Het oproepen van 12-jarige meisjes voor vaccinatie tegen baarmoederhalskanker wordt uitgesteld, vooralsnog tot voorjaar 2010. Dit heeft het ministerie van VWS na overleg met het RIVM en GGD Nederland besloten. Reden is de ontwikkeling rond de Nieuwe Influenza A (H1N1) en de te verwachte belasting van de GGD'en rond de bestrijding van deze griep. E.e.a. kan leiden tot logistieke en organisatorische problemen bij de vele organisaties die betrokken zijn bij zowel de

bestrijding van griep als bij de HPV-vaccinatie. Bovendien zal deze griep bij iedereen en dus ook bij meisjes van 12 vaak gaan voorkomen. HPV-vaccinatie wordt afgeraden bij iemand die koorts (38,5 graden of hoger) heeft. De kans is dus groot dat veel 12-jarigen hun HPV-vaccinatie niet kunnen halen, omdat ze ziek zijn. Meisjes die dit jaar 12 jaar zijn geworden en de meisjes die in het voorjaar geen gehoor hebben gegeven aan de eerste uitnodiging, worden op zijn vroegst komend voorjaar door de GGD uitgenodigd.

De meisjes die dit jaar 13 tot en met 16 jaar worden en die al voor de zomervakantie zijn gestart met de vaccinatie kunnen hun serie van 3 prikken gewoon afmaken. Zij krijgen daarvoor een uitnodiging.

(bron: RIVM – voor nadere info: www.rivm.nl)

NHG-producten HPV

Het NHG biedt de volgende producten op het gebied van het HPV:

- NHG-Standaard *Preventie en vroegdiagnostiek van cervixcarcinoom (tweede herziening)*;
- NHG-Standpunt over HPV-vaccinatie;
- NHG-Patiëntenbrief *HPV en baarmoederhalskanker*
- NHG-Patiëntenbrief *Een uitstrijkje en wat nu?*

Voorlichting BVO BMHK allochtone vrouwen

Op de website van het RIVM staan de landelijke voorlichtingsfolders voor het BVO BMHK ook in het Engels, het Turks en het Arabisch. Je kunt deze downloaden op www.rivm.nl/bevolkingsonderzoeknaar-baarmoederhalskanker.nl.

FAMILIAIRE HYPERCHOLESTEROLEMIE Resultaten opsporing t/m 2008

In 2008 heeft de Stichting Opsporing Erfelijke Hyper-cholesterolemie (StOEH) in totaal 4.285 personen onderzocht op de aanwezigheid van een FH-mutatie in hun DNA. Uit ervaringscijfers blijkt dat van alle onderzochte personen ongeveer 35% daadwerkelijk FH positief is. Ook in 2008 blijkt deze verhouding te kloppen. Er zijn 1.596 personen met FH getraceerd (37,2%). De 4.285 onderzochte personen kon de StOEH opsporen via de methode van cascade-screening en gedegen stamboomonderzoek van de Genetic Field Workers. Het "eerste" familielid (de index) ontvangt de StOEH via de huisarts of de specialist die DNA onderzoek heeft laten doen.

In 2008 zijn 1.796 aanvragen voor dit complexe DNA onderzoek bij het AMC binnengekomen. 338 personen bleken inderdaad de FH- mutatie te hebben, waarbij de StOEH verder familieonderzoek heeft kunnen starten. Eind 2008 zijn er totaal 42.936 personen door de StOEH onderzocht (mannen en vrouwen) op de aanwezigheid van FH. Samen met de ruim 2.800 "indexpatiënten" die de afgelopen jaren zijn opgespoord door specialisten en huisartsen, zijn eind 2008 ongeveer 18.000 personen met FH door de StOEH in kaart gebracht en verwezen naar huisarts en/of een vasculaire polikliniek.

In de onderstaande tabel wordt aangegeven hoe ver een provincie is in het opsporen en aandragen van indexpatiënten. Uitgangspunten hierin zijn de inwonersaantallen per provincie, de aanname dat 1 op de 400 personen FH heeft en het ervaringscijfer dat via één indexpatiënt (het eerste familielid met FH) acht familieleden met FH kunnen worden opgespoord. Het gemiddelde ligt op 39%. In dit overzicht wordt duidelijk welke regio's voorop lopen en in welke regio's extra aandacht besteed gaat worden aan FH.

Provincie	% t/m 2007	% t/m 2008
Groningen	55%	60%
Friesland	34%	40%
Drenthe	37%	40%
Overijssel	23%	26%
Gelderland	28%	32%
Utrecht	34%	39%
Flevoland	49%	57%
Noord-Holland	65%	69%
Zuid-Holland	25%	29%
Zeeland	70%	75%
Noord-Brabant	23%	26%
Limburg	19%	23%

Informatiepakket

De StOEH beschikt over een informatiepakket voor het aanvragen van DNA-diagnostiek naar Familiaire Hypercholesterolemie (FH). Praktische informatie over FH voor de cliënt, maar ook de DNA aanvraagformulieren zijn in dit informatiepakket te vinden. Ook vind je in het pakket een handig stappenplan, zodat de aanvraag zo min mogelijk tijd en uitzoekwerk kost. Deze gratis informatiepakketten kun je bestellen bij de Stichting Opsporing Erfelijke Hypercholesterolemie (StOEH), telefonisch: 020- 6971014 of via e-mail: info@stoeh.nl.

ELANN NASCHOLING PRAKTIJKASSISTENTEN

Voor aanmelden en meer informatie over onze nascholingen kun je kijken op www.elann.nl.
-> kies nascholing -> kies beroepsgroep praktijkassistenten klik op toon agenda.
Je kunt het inschrijfformulier downloaden, uitprinten en terugfaxen naar ELANN faxnummer: 050-5342181

Noorderpoort - opleiding Doktersassistent. Speculumonderzoek (= uitstrijkjes maken op het Noorderpoort en in het UMCG).

De najaarscursus gaat in oktober van start en zit vol. De aanmeldingen voor de voorjaarscursus 2010 zijn de laatste weken binnengestroomd. De cursus zit inmiddels vol, maar als er voldoende aanmeldingen voor een 2^e voorjaarscursus komen dan gaan we deze organiseren. Blijf u dus aanmelden!

De uitgebreide informatie over deze cursus vindt u op www.noorderpoort.nl, ga naar opleidingen en zoek vervolgens bij contractonderwijs onder gezondheidszorg en welzijn.

Opleiding Associate Degree Praktijkondersteuner in de zorg

Afgelopen juni zijn de eerste 16 praktijkondersteuners afgestudeerd die de opleiding Associate Degree Praktijkondersteuner in de zorg aan de Hanzehogeschool Groningen hebben gevolgd. Allen hebben inmiddels een baan als praktijkondersteuner en verzorgen diverse spreekuren zoals diabetes, astma/COPD en cardiovasculair risicomangement. Ook is 1 van hen aan de slag als leefstijladviseur in de Beweegkuur en 1 als POH GGZ. Een van de studenten is verder gaan studeren aan de Academie voor Verpleegkunde en is ingestroomd in het derde jaar. De opleiding is specifiek voor doktersassistenten die in deeltijd deze opleiding binnen twee jaar kunnen afronden. Ook is er dit jaar een nieuwe groep gestart die in een mbo-v achtergrond hebben en in 1 jaar omgeschoold willen worden tot praktijkondersteuner.

Voor meer informatie zie de link www.hanze.nl en klik door op de Associate degree.

Op **7 november** is er weer een **open dag** waarbij er ook studenten aanwezig zijn die op dit moment deze opleiding volgen.